

Af Anders Hind og Susan Fazakerley

Du kan læse rapporten "The role of grassroots arts activities in communities: a scoping study" her: www.tsrc.ac.uk/LinkClick.aspx?fileticket=Gtk3z5X%2F69o%3D&tabid=500

I Danmark bruges ordet amatør ofte til at betegne alt det, som ligger uden for de kunstneriske a-kassers eller fagforeningers medlemskrav, der er betinget af at man enten er uddannet fra en anerkendt kunstscole eller at ens kunstneriske virksomhed har været ens hovedbeskæftigelse i længere tid. Det er en forståelse, der ligner den traditionelle brug af ordet amatør indenfor amatørverdenen, hvor man taler om at en amatør lever **for** kunsten, mens en professionel lever **af** kunsten.

Men man kan vel næppe forestille sig en professionel kunstner, der ikke har hjertet med i udøvelsen af sin kunst – og amatørbegrebet er da også under opbrud. Iflg. Marion Vick i "Hvad er vækstlag" fra 2011 er der således siden slutningen af 80'erne dukket en række ord op, som betegner et niveau, der ligger mellem amatørplanet og det professionelle plan. De ord der bliver brugt indenfor teatret er; dilletant, amatør, vækstlag, professionelt vækstlag og independent. Du kan læse meget mere om denne problematik i casen, der handler om teaterkollektivet HOIT under overskriften "Kan man være amatør og professionel på en gang?"

Teaterkollektivet HOIT er som mange teatergrupper foreningsorganiseret, og netop foreningsformen har traditionelt været adgangsbilletten til medlemskab af amatørkulturens organisationer – måske fordi den organisationsstruktur muliggør tilskud fra folkeoplysningsloven og opfattes som særligt demokratifremmende - men faktum er, at der findes mange amatører udenfor foreningerne, der enten helt på egen hånd, i selvorganiserede grupper, i hjemmet, i institutioner eller på arbejdspladser praktiserer kunst og kultur.

Sideløbende hermed findes der så også noget, man kalder "*community arts*" som iflg. Ramsden m.fl. i "The Role of grassroots arts activities in communities: a scoping study" fra 2011 er en selvstændig og voksende kunstform. Betegnelsen dækker over projekter, der er faciliteret af professionelle kunstnere og centralt iværksat med offentlige tilskud. Projekterne er ofte målrettet specifikke bruger/klient grupper og har som formål at opbygge kompetencer eller selvtillid i et bestemt lokalt område. I Danmark er der eksempler herpå i form af områdeløft eller integrationsprojekter.

I *AmatørKultur* bruger vi imidlertid betegnelsen amatør om de almindelige mennesker, der selv og frivilligt er aktive i kunstneriske aktiviteter alene eller i uformelle eller formelle selvorganiserede grupper eller foreninger. Vi lader os ikke begrænse af en organisatorisk eller arbejdsmarkedsbestemt definition, men læner os i stedet op af den forståelse, som Johan Bazon, fløjtenist i Det Kgl. Kapel, er citeret for i 1969 og som beskriver en grundholdning til det at være skabende. Her citeret fra Rampelyset, maj 2013:

"En amatør er et menneske, der uden kommercielle hensigter bevidst stræber efter at være skabende eller genskabende på et af kunstens områder..."

For Benzon mødes amatøren og den udøvende professionelle kunstner i den fælles kærlighed til kunsten, fordi den rummer en forpligtelse til at tage vare på det, man elsker på en sådan måde, at det kommer til udfoldelse ikke blot til glæde for en selv men helst også for andre. Men hvad så med det, der adskiller amatøren fra den professionelle kunstner? Ifølge Benzon indebærer det at ville leve af et kunstnerisk arbejde først og fremmest, at man må erhverve sig en masse kunnen og derefter hele livet igennem arbejde på at vedligeholde og udvide denne kunnen. Men han tilføjer også, at både kunst og kunstnerisk er meget uklare og krævende begreber, og han har ligeså tit haft dybtgående oplevelser i forbindelse med amatørers udfoldelse men *"...Hvad der bevirkede dem, kan jeg ikke svare på. Hvad fremkalder lynet? Slår det op eller ned?"*

Vi genkender meget i Benzons definition, og for os er det at være kreativ og beskæftige sig med kunst, hvad enten det er som professionel eller amatør, først og fremmest et grundlæggende behov, som med den amerikanske forfatter Kurt Vonneguts ord er med til at få sjælen til at vokse og sætte os selv i relief i forhold til den verden, vi lever i.

*"...Go into the arts. I am not kidding.
The arts are not a way to make a living.
They are a very human way of making life more bearable.
Practicing an art, no matter how well or how badly, is a way to make your soul grow, for heaven's sake.
Sing in the shower. Dance to the radio. Tell stories.
Write a poem to a friend, even a lousy poem.
Do it as well as you possibly can.
You will get an enormous reward.
You will have created something.*

- Kurt Vonnegut
"A man without a country" 2005)